





Richard Vos is geboren op 1 september 1951 in Laren, maar wie hem nu bezoekt komt driehoog terecht in de Jordaan, op de Westerstraat, op een hoek, met een riant uitzicht voor én achter. Zo'n plek waar je meteen denkt: dit zit goed.

De deur gaat open en hij zit al achter de piano.

‘Ga even zitten en luister.’

En dan speelt hij. Rustig, geconcentreerd. Waarschijnlijk iets van Frédéric Chopin, maar dat doet er eigenlijk niet eens zo toe. Het klinkt alsof hij het al zijn hele leven doet.

Na het stuk staat hij op alsof het niks is.

‘Kom, we gaan even zitten.’

Aan tafel. Thee erbij.

En daar, achter hem, boven op de kast: rijen KLM-huisjes. Van die blauwe grachtenpandjes die je krijgt als je businessclass vliegt. Het zijn er heel veel. Een heel klein Amsterdam op een plank. Elk huisje een vlucht, een herinnering.

Dat is geen toeval.

Hij leerde piano spelen bij zuster Generosa in Laren. Nonnen die muzikles gaven en streng waren. Niet improviseren. Gewoon spelen wat er staat. Tellen. Eén, twee, drie. En nog een keer. Daardoor kan hij nu nog steeds van blad spelen zonder naar zijn handen te kijken. Bach, Chopin, en ingewikkelde stukken van Nikolai Medtner — het loopt gewoon door.

Na de HBS had hij geen zin om te studeren. Dus ging hij werken. Vijf jaar lang in het raadhuis van Hilversum, het gebouw van Willem Dudok.

Daar zat een jurist die hem meteen aan het werk zette.

Grondwet lezen. Week later overhoring.

Gemeentewet. Weer overhoring.

En ondertussen meelopen naar vergaderingen. Zo leer je het vak wel.

Na vijf jaar was het genoeg. Iedereen zat in het buitenland en hij zat nog steeds achter dat bureau. Dus hij nam ontslag en ging rechten studeren.

Dat ging goed, maar het echte leven speelde zich eromheen af. Reizen, ontdekken, kijken. Een gouden tijd.

En precies toen ging hij als werkstudent bij KLM werken. Vier zomers lang. En dat betekende: de wereld rond.

Cairo, Bangkok, Tokyo, Anchorage. Overdag volle vliegtuigen, hard werken, en daarna dagenlang op plekken waar je anders nooit komt. Hotels waar alles geregeld werd, daggeld waar je veel mee kon, en een vrijheid die nu moeilijk voor te stellen is.

Bangkok, hotel Plaswijk. Schoenen buiten zetten, gepoetst terug.
Tokyo, waar je met een beetje opletten geld overhield.
Cairo, waar je gewoon bleef hangen omdat het kon.

En dan die reis met captain Nico. Die zei: we gaan niet alleen Tokyo doen, we gaan naar Kyoto. Dus zat hij ineens op tatami-matten, kreeg visontbijt en hoorde verhalen over Japan, terwijl hij Shogun zat te lezen alsof hij er zelf middenin zat.

Na die KLM-jaren bleef hij reizen. Filipijnen, Mexico, Thailand. Soms alleen. Hij keek, onthield en maakte er plakboeken van. Een stuk of vijftien. Alles vastgelegd.

Tussendoor nog militaire dienst. Dat probeerde hij nog te ontlopen door S5 te krijgen — afgekeurd worden, maar dat lukte niet. Dus zat hij er alsnog.

Anderhalf jaar. Telexist. Achter Utrecht Centraal. Hij noemde het zelf 'Hotel Hooyel' Hij was een beetje dwars, kreeg af en toe straf en zat weekenden vast. Het enige wat ergens op leek, was piano spelen in de officiersmess.

Na zijn studie ging hij werken. Eerst als griffier bij de rechtbank in Amsterdam. Typen, luisteren, kijken. Daarna werkte hij bij personeelszaken en later bij Binnenlandse Zaken als seniorjurist.

Daar werkte hij voor organisaties als het RIVM, het KNMI en de Bijlmerbajes. Procedures, adviezen, zelfstandig werken — dat lag hem. Ordelijk, systematisch.

Maar ondertussen begon iets anders te trekken.

Geschiedenis. En dan vooral de verhalen.

Neem Floris V.

Dat was er eentje die dacht dat alles kon. Die liep gewoon te verkrachten. Alles wat hij te pakken kreeg, nam hij mee. Dat ging een tijd goed — macht helpt — maar hij vergat één ding: je moet van de vrouwen van je vrienden afblijven.

En zeker van die van een edelman.

Dus toen hij zich daar toch aan vergreep, was het klaar. Die vriend, samen met een paar anderen, trok hem van zijn paard en hakte hem in stukken. Einde Floris.

Zo simpel kan het gaan.

Dat soort verhalen vindt hij prachtig. Uitzoeken, lezen, verbanden leggen.

Daarnaast speelt hij bridge. Gezellig, maar ook scherp. Uitzoeken waar de kaarten zitten, een beetje rekenen, een beetje bluffen. Hij speelt al jaren met dezelfde partner en bouwt het rustig op. Het sociale en het denken, allebei belangrijk.

En vanuit die nieuwsgierigheid naar verhalen is hij rondleidingen gaan geven.

Door Amsterdam, over begraafplaatsen, langs plekken waar anderen voorbijlopen. Hij ziet symboliek, kent de verhalen en vertelt ze alsof ze gisteren gebeurd zijn. Grafstenen, namen, details — alles krijgt betekenis.

Groepjes van vijftien, zestien man. Hij loopt voorop en vertelt. Licht, helder, met humor.

En daar komt ook die ene grafsteen vandaan waar hij zo van houdt. Van een Amsterdammer, Gewoon recht voor z'n raap.

Wat sta je nou te kijken – ik lag ook liever op het strand.

En daar, aan die tafel, met de thee en dat uitzicht over de Jordaan, valt alles eigenlijk wel samen. Richard houdt van het leven, maar heeft ook een zwak voor de doden, zolang ze maar een goed verhaal achterlaten.